

IV

Turnu Măgurele. — Първата стъпка за организиране на тайните комитети. — Пътуване по Дунавския вилаетъ (с. България). — Пътуване по Одринския вилаетъ (Тракия), — Първата прѣписка съ Любена Каравеловъ.

* * *

Турно-Мжгуреле е българо-романско градче, расположено на лѣвия брѣгъ на великата славянска рѣка (Дунавъ), срѣщу крѣпостта *Никополи* — *Ени-Болъ-Никополъ*. Отъ канарата Никополска, Турно-Мжгуреле се вижда като въ панорама; вижда се тъй разлато, както се вижда и градътъ *Жиоржево* отъ градинката на *баба Тонка* (Руссе). Повече отъ половината жители на Турно-Мжгуреле сж българановци, прѣселени въ Ромжния прѣзъ размирнитѣ години: 1828, 1848 и 1855. Надошлитѣ тукъ българи прѣселци отъ дѣсния брѣгъ на Дунава сж повечето отъ Плъвенъ, Тетевенъ, Ловечъ, Троянъ и Севлиево.

Турно-Мжгуреле е игралъ първенствующа роль въ тайната революционна дѣятелностъ на Дякона Левски: отъ *Турно-Мжгуреле* Левски е насочилъ първитѣ си стѣпки къмъ градоветѣ и селата на турскитѣ вилаети, за да организира тайни комитети; на Турно-Мжгуреле се е спиралъ и си е почивалъ Дяконъ Левски, отивайки отъ Ловечъ за Букурещъ и отъ Букурещъ за *турскитѣ вилаети* (днесъ Сѣверна и Южна България); върбитѣ Турно-Мжгурелски (островчетата) и канаритѣ Никополски знаятъ тайната какъ дяконъ Левски ношно врѣме е минавалъ отъ *свободна Ромжния* въ прѣдѣлитѣ на *турска България*; Турно-Мжгуреле даде чървата материална помощ на дя-